

I President
Dieter F. Uchtdorf
Bin L'agruw e Counselor u lane
Bin To'm'on e Presidency

Dab mu Pag e Michuwaen'um

Ba t'uf ni ngad fogliyed e ya'el rodad gubin e ngiyal'. Kad nanged biney ni bachane fa ngiyal' nam u Kirtland. Thingar da fol gad ko fapi machib ku Somoel gubin e rran ere rayog ngad gel gad ko tin ba togopluw ko ya'el rodad.

Fa binem e summer nike thimur e fare ppin roge nge gag, e kug unew ko faghi athloog ni pagal ni fakmow nga Kirtland, Ohio. Re ngiyal' nem ba th'abi fel' ya kug pired nga ta'bang um'on nikar ranow ko mission rorow.

Nap'an kug pired urom, kug filed mornga'agen e ngiyal' fare Profet Yosef Smith nge fapi Gidii'en Got ni kar pired u Kirtland. Iram e ngiyal' ni bay yo'or tin ni mom'aw machane pi tawa'ath ni th'abi fel' e ke yib ngorad.

U Kirtland Somoel ke dag fapi ma'ang'ang nu tharmiy nge pii' tawa'ath ko ya'el ni th'abi fel'. Nel' I ragag nge lal e guruy ko fare Doctrine and Covenants e kan fek u Kirtland nge gin ni ba liyeg e gin'em—pi thogthog ney ma kan pii' e llowaen' nge tay uwan'dad pin'en boed e Bin L'agruw e Wub ku Yesus, pii' ban'en ngak' gidii' ni ba gafgow, fare kanawo' rok' Got ko yafos ni manemus, mat'awon e priesthood, fare Motochiyel ko Dowef, maligach ko ta'ab guruy u ragag guruy, fare temple, nge fare motochiyel ko consecration.¹

Iram e ngiyal' ni ke gaa' nag e mich ko gidii'. Arragon, fare Ya'el ku Got boed e nifyi ni ke yik. Chitamangdad nu Tharmiy nge Fak, fare Tathapeg ko re fayleng, Yesus Kristus, Moses, Elijah, nge bo'or fapi angel kar m'uged ngak' e gidii' u Kirtland.²

Ta'areb e thogthog nike thapeg Yosef u Kirtland e thogthog ni kanoeg fare "luwan ko olive . . . ni ke th'aeb ko fare Gak'iy ko Paradise, nge mulwol ku Somoel ni pii' e gapas ngodad" (muguyed tabolngin u D&C 88). Re thogthog ney ni th'abi fel' e ba piningdad. Fare Somoel ke yoeg ngodad thingar daroed nib chuchugor Ngak' ni Ni'ir e ra yib nib chuchugor ngodad. Thingar da gayed Yesus ma gadad ra pir'eg Ni'ir (muguyed D&C 88:63). Nap'an Gidii'en Got kar ranoed chuchugor ngak' Somoel, riyul', ni ke yib chuchugor ngorad, ke pu'og fapi tawa'ath ku tharmiy nga dakean lolugen ku pi'in ni bay michuwaen'rad.

Pu'og Tin nu Tharmiy

Sana, ban'en ni th'abi tolang ko pi ma'ang'ang ney nu tharmiy ke buch ko fare dedication ko fare Kirtland Temple ko March 27, 1836. William Draper, 28 e duw rok' e bay urom ea rafan nam, ni ke weliy e ra rran nem ni boed fare "rran ko Pentekost." William ke yoloey, "Kan ni Thothup eke suguy fare Temple, ma dabiyog ni ngu yoloey e thin ni nge weliy ko mange ke buch fa yoeg ko mang ke buch nib fel' rogon. Machane bay gu yog ni Kan ni Thothup eke pu'og nga dakean dad nge yib ni boed e nifeng nib gel make suguy fare na'un, bay

yo'or gidii' urom ni kar yoged e thin ndawor ni rung'ag bee' ma da nang fan bee' ko tin ni ke yoeg. Mab yo'or e gidii' nir pilyeged e changar rorad mar guyed e pi angel mar machib niged, ma kar falfalaen' gad ni dawrin gu' u lan e binam e mfen raboran.”³

Ma gidii' u wuru' fare temple e kar guyed e pi ma'ang'ang ney nu tharmiy, bachan “fapi gidii' kore binaw nem ni kar mil gad nga ta'abang (kan rung'ag lingaan ban'en nib thil makar guyed magal nib gal' ra'en ni boed e nifty nib k'iy ngalang ni paer nga dakean fare Temple), ma kar gin gad ngay ko mange ke buch.”⁴

Lorenzo Snow (1814–1901), nira mang President ko fare Galasia taboch , e ba paer u Kirtland ko re ngiyal' nem. Ke yoeg, “Dagu lemnag ni tomuren nike gu' bee' e pi ma'ang'ang ney nu tharmiy ni rayog ni nge mul' fapi Gidii'en Got ni bachan boch ea lumel.”⁵

Machane, ka arragon, dariy fan gelngin ea pi ma'ang'ang ni ra buch rodad nira taleg ea magawon nge tin nib mom'aw ni nge buch rodad ya kara buch. Buch'uw e pul nga tomuren fare dedication ko temple, meyib reb ea gafgow nib gel' ko salpiy nga United States, mari tharmiy yu Kirtland nib gel' mirin. Fapi bank e mul', ma bo'or e gidii' niri gafgow ko salpiy. Ma kab gel' boch ea gafgow riy ya, bo'or Fapi Gidii'en Got ni kar uned ko fare Galasia ni kar milekag gad nga Kirtland. Bay buch'uw e chugum rorad, ma dar nanged ko mang e yaed ra rin' ko muruwel nap'an kar taw gad nga Mariken ni ngar thapgad.

De n'uw nap'an, ni sum yu ulung e gidii' nibe gafgow nag fapi Gidii'en Got. Boch e memba ko fare Galasia—, boch nib chuchugor ngak' fare Profet, bo'or bigiyaed nikar guyed fapi ma'ang'ang ko fare dedication ko temple—, ke malog e mich rorad mar yoeged ni fare Profet Yosef e ke mul, ma ir e Profet ni de riyul'.

Nap'an ppin rog nge athloog ni pumo'on ni fak fakmow nge gag e kug waroed nib chuchugor ko fare Kirtland Temple, ke yib e kirbaen'ug bachan boch e gidii' ni ke malog e mich rorad nga tomuren nikar guyed fapi ma'ang'ang nu tharmiy. Ba kirbaen'ug bachan dar athamgil gad ko thin nib togopluw ko gidii' ni dariy e mich rorad. Ba kirbaen'ug bachan nap'an ni ke yib e ngiyal' nib mom'aw ko pi gidii' nem, ni buch'uw e salpiy rorad ma dar pir'eged gelingirad ni ngar koled e mich rorad. Ba kirbaen'ug ni kar pagtilined fapi ma'ang'ang ko togbey ni thothup ko fare dedication ko fare temple.

Pin'en ni Rayog Ngad Filed

Mang e rayog ngad filed ko re ngiyal' nem u lane chepan ko fare Galasia?

Ya'el rodad ba t'uf ni ngad fogliyed yaed gubin e ngiyal', gadad ma nang biney bachane n'en ni ke buch u Kirtland. President Harold B. Lee (1899–1973) ke fil: “Michuwaen'uy gathi ban'en ni ba paer rodad daba' nge manemus. Michuwaen'uy era gel i gel I mada' ko gelingin ni gadad ma nange tin nib riyul', fa mo'owaer nge mo'owaer nga mada' ko ngiyal' ni dariy, ni bayan u rogon ni gadad be rrin ni fan nga'. Gube yoeg, ngad bi'ech niged michuwaen'dad gubin e rran ma ir e ra thapegdad ko lumel rok' Mo'oniyan.”⁶ Thingar da pired nib chuchugor ngak' Somoel gubin e rran fanra ngad monog gad ko fare togopluw rodad ni gadad gubin ni gadad ra sabliy.

Bay boch ban'en e daba' ta'abrogon ko Kirtland u lane duw ni 1830. Gadad ba paer u bangiyal' niybe gafgow ko salpiy. Bay boch e gidii' nima yoeg e thin nib togopluw ko fare Galasia nge pi memba rok'. Boch e ngiyal' ea fapi magawon rodad ea ran lamnag ni kaygi alamrin.

Ireray e ngiyal' nira t'uf, nib gel' nga reb e rran, ni ngad chuchugor gad ngak' Somoel. Nap'an gadad ra rin' e biney, gadad ra nang urogon Somoel ni bay yib nib chuchugor ngodad. Nap'an ni gadad ra athamgil I gay, ma gadad ra pir'eg. Gadad ra guy ni Somoel e dabi digey e Galasia Rok' fa Gidii'en Got ni bay e michuwaen'rad. Gadad ra nang, nge Somoel e ra bing e mab ko tharmiy ma pii' ngodad boch e tamilang Rok'. Gadad ra pir'eg gelingin ko ya'el ere rayog ngad fas gad u fithik' e nep' ni rib talmar.

Bay boch Gidii'en rok' Got u Kirtland ni kar pagtilined fapi ma'ang'ang nu tharmiy ni ke yib ngorad, machane yo'or nidar pagtilined. Yo'or u bigiyaed, nib mu'un William Draper nga', ni kar koled e llowaen' ko tin nu tharmiy ni ke pii' Got ngorad ma kar fol gad ko fare Profet. Ke yib e magawon nib mo'oy machane tin nu tharmiy nib athibthib e ke yib ngorad, mada' ko ngiyal' ni gidii' ni kar athamgil nge mada' ko tomur “ma kar thap gad . . . yaed paer riy rok' Got u fithik' e falfalaen' ni dariy n'umngin nap'an” (Mosiah 2:41).

Rayog Ngam Kol e Michuwaen'um

Fa'an rayib e lumel ngom ni ngam lufan' fa malog e michuwaen'um, mu tafnayem ko fapi Gidii'en rok' Got, ni de mo'owaer e michuwaen'rad u Kirtland. Dab mu

pag michuwaen'um. Rayog ngam rin'e tiney! Gur e bang ko re mfen ney nib fel'. Kam fil ban'en nib gaa' fan u ta-fen e ya'el ma gabe paer u dakean re fayleng ney nib fel' ya'an ko re ngiyal' ney nib gaa' fan. Bay e pi likegal' rom nib celestial ma kam salip ko gubin e pin'en nib t'uf rom ni nge mang e yaat rom ko manemus e falfalaen'.

Somoel ke tawa'ath nigem ko michuwaen'um ko tin riyul'. Kam thamiy e piningaen' Rok' ma gama nang gelingin. Ma fa'an gara par ni gabe gay, Ir e ra pii' ngom e ma'ang'ang ko tin nu tharmiy. Pinn'ey nge reb e tawa'ath ko ya'el e ra thilyeg e yafos rom ko tin nib fel' ma gara tawa'ath nag e tabinaw, ward fa branch, binaw, donguch, nge nam rom, bachan gur ea gab fel'.

Boch e ngiyal' nib mom'aw ni ngan guy e ma'ang'ang ku Got, machane dab mu pag michuwan'um, bachan "n'en ndawori guy bee' ara ke rung'ag, n'en ndariy bee' nike taw e lem rok' ngay nra dorom, e ri ir e ren'en nike fal'eg Got rogon ke tay ni fan ngak' e pi'in nib t'uf Got rorad" ma son' nag (1 Corinthians 2:9; nge muguy D&C 76:10; 133:45).

Gube pii' e michuwaen'ug ko fare gospel ku Yesus Kristus ni kan sulweg nga fayleng niba riyul' nge re Galasia Rok' niba riyul'. Gube pii' e michuwaen'ug u gum'ircha'eg nge ya'el rog ni polo', ni Got e ba fas, Yesus Kristus ni Fak Got, ni'ir bee' nib tolang ko re Galasia ney. Bay profet rodad nga dakean re fayleng bayay, President Thomas S. Monson.

Dabda pagtilin gad pin'en u Kirtland nge dabda paged e michuwaen'dad, athamgil—u fithik' e magawon. Mu nang mag tay u wun'um e biney: Gab t'uf ku Somoel. Ire ma nangem. Somoel ra pii' e ayuw ngak' e pi'in nima athamgil ngayan I mada' ko tomur (muguy D&C 20:25).

NOTES

1. Mu guy, ko susun, pi guruy 45; 56; 76; 84; 89; 97; nge 104.
2. Muguy D&C 76:23; 110:2–4, 11–13.
3. William Draper, "A Biographical Sketch of the Life and Travels and Birth and Parentage of William Draper" (1881), typescript, Church History Library, 2; spelling nge capitalization standardized.
4. *History of the Church*, 2:428.
5. Lorenzo Snow, "Discourse," *Deseret Weekly News*, June 8, 1889, 26.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Harold B. Lee* (2000), 43.

PI GANOP KO GIDII' NIMA SENSEY NAG ERE MULWOL NEY

Nap'an ni kam mu' ko meybil ni gabe fil ere mulwol ney, mu lemnag ko tin ni ba t'uf kogidii' ni gabe fil, mag mal'eg e pi guruy fa bugithin ni gabe lemnag nib t'uf ko yafos rorad. Fare Kan ni Thothup rayog ni nge

ayuwegem ni nge fil ere mulwol ney (muguy D&C 42:14; 43:15–16). Mu share nag e michuwaen'um ma rayog ni ngam fith e gidii' ni gabe fil ngorad ni ngar share naged michuwaen'rad fa tafnaey rorad fa'anra yaed ba'adag. (Ko reb e llowaen' ko machib, muguy *Teaching, No Greater Call.*)

KO YOUTH

Gel nag e Michuwaen'um

Mu bi'eg ere sikeng ney, ir e ra ayuwegem ni ngam nang ko urogon e mich rom e chiney:

- Ba magaan'ug ni ngug nang, fa dangay?
- Guma balay nag e abich nge meybil ko michuwaen'ug nib gel, fa dangay?
- Guma bi'eg nge lemnag mornga'agen fapi babyor nib thothup gubin e rran, fa dangay?
- Guma gay rogon ni rayog rog ni ngug fol ko fapi motochiyel ku Got gubin e rran, fa dangay?
- Guma fol ko fapi thogthog nima yib ngog rok fare Kan ni Thothup, fa dangay?
- Guma yoeg e michuwaen'ug ko ngiyal ni kug thamiy ni ngug rrin, fa dangay?

KO BITIR

Maen nib Chuchugor Ngak' Somoel

UKirtland, Ohio, thogthog ku Got ni ke yib ngak' fare Profet Yosef Smith. Somoel e ke yoeg ngak'-Yosef, "Ni thingar daroed ngak' Somoel ma Somoel e ra yib nib chuchugor ngodad. Thingar da gayed ma gadad ra pir'eg (muguy D&C 88:63). Rayog ngad daroed nib chuchugor ngak' Somoel nap'an gadad ma fol ko profet Rok'.

Yoloey e sasing ko pin'en nike fith President Thomas S. Monson ngodad ni ngad rin'ed:

Meybil.

Mu rin' e tin nib gol ngak' e gidii'.

Muruwel nib gel ni ngam fil ban'en.

Pii' ayuw ngak' e gidii'.

Moeg e michuwaen'um.

Bi'eg fapi chep nib thothup.

© 2010 by Intellectual Reserve, Inc. Ba' mat'awngin gubin e gidii'. Nni yoloey u Meriken. Micheg nag I pilyeg ko thin nu Ngalis: 6/09. Micheg nag I pilyeg: 6/09. Ni pilyeg ko *First Presidency Message, January 2010*. Yapese. 09361 905

Mu Ayuwegem

*Fil fapi chep nib
thothup nge guruy
ney, ara fa'anra ba
t'uf, fil reb e yalen ko
gospel nira pii' e ayuw ngak' e ppin
ni gama guy. Pii' michuwaen'um ko
fare doctrine. Fith pi'in ni gama guy
fa'anra yaed ba'adag ni nge yoeg ko
mange kar thamiyed nge filed.*

Mang ba yip fan ni ngam ayuwegem?

“Gama ayuweg gur nap'an gama yus nag gubin e tawa'ath Chitamam nu Tharmiy ni ke pii' ngom. Ngam fek pin'en ni gabe t'uf nge tabinaw rom ni ba t'uf. Gadad gubin ni bay e murwel rok ni nge gay rogon ni nge palog nag ir ko magawon u m'on ni nge yib ngorad me fil ko uwrogon ni nge gel nag e tin nib mom'aw u yafos rodad. . . .

“Urogon ni ngug mang bee' niba ayuweg ir? Rayog ngam ayuwegem u nap'an ni gabe fek e llowaen', skul, nge fil urogon ni nga, bi'eg fa yoloy e babyor; yus nag e salpiy nge chugum rom u fithik' e ganop, gel nag e ya'el rom, taermedliy ko pin'en nira yib ngom; ma gel nag e dogur rom.”¹

Julie B. Beck, general president ko Relief Society.

Milfan ko fare Gospel

“Nap'an gadad ba gaa' nag pi tawa'ath nge n'en ni ba salip riy, rayog ngad ayuwegdad gadad. Ma ayuwegem e ir reb e milfan ko ya'el nge dowef rom. Thingar mu

pii' e ayuw ngak' e pi'in Chitamam nu Tharmiy ni ke pii' ngom. Yigo ngiyal' ni rayog ngam ayuweg gur, kam mang boed fare Tathapeg, ma rayog ni ngam pigpig mag pii' boch e tawa'ath ngak' e gidii'.

“Thingar mu dugliy e nomeg ere rayog ngam ayuwegem. Nameg rodad ni th'abi gaa' fan ir ngad boeded fare Tathapeg rodad, re nameg ney e be mom nag boch e pigpig rodad ngak' e gidii'. Gadad ra pigpig nib fel' rogon fa de fel' e bayan u rogon nibe yog ni ngad aywedged gadad ni som'mon.”²

Elder Robert D. Hales ko fare Ulung ko Ragag nge L'agruw Apostle.

“Bin somm'on, thingar mu ayuwegem nge tabinaw rom ma rayog ngam pii' ayuw ngak' boch e gidii'. Ba t'uf ngam ayuwegem, biney ra gel nag ya'el nge dowef rom. President Marion G. Romney [1897–1988] ke weliy boch mornga'agen e re yalen ney: ‘Ngad muruwel gad ko tin nib t'uf rodad. Ngam mang bee' nib fel' ere rayog ngam ayuwegem. Thap ko manemus e dabiyyog ni nge yib ngodad u dakean reb e yalen. Yigo' gur rom e rayog ni ngam dugliy fa'anra ngam thap ko manemus, nge thingar da muruweliy e thap rodad ko tin nu fayleng nge tin nu tharmiy.’ . . .

“President Spencer W. Kimball [1895–1985] ke weliy boch mornga'agen ere yalen ney: ‘Re milfan ko urngin e gidii' ko tin ya'el, dowef, salpiy, bay rogon tafnay fa lem ba paer nga dakean ni'ir ni somm'on, bin l'agruw

PIN'EN NIRA AYUWEG CHA' NIMA YANI NANG SALPEN BEE'

Bachan gur e Cha' nima yani nang salpen bee', rayog ngam gay e thogthog ku Got nima yib ngom ni ngam nang urogon ni ngam pii' e ayuw ngak' e gidii' ni gama guy. Mag tabag gubin ea murwel rom ni ngam gel' nag ea mich nge tibnaw ko fare walagem nib bpin.

MU TAERMEDLIY

Genesis 3:19

Matthew 6:33

D&C 82:18–19; 109:8

Ko boch e ayuw, muguy www.providentliving.org; *All Is Safely Gathered In: Family Finances* (item no. 04007); nge *All Is Safely Gathered In: Family Home Storage* (item no. 04008).

nga dakean e tabinaw rok', nge bin dalip nga dakean fare Galasia fa'anra ir e memba ni bay michuwaen'.”³

President Thomas S. Monson.

NOTES

1. “The Welfare Responsibilities of the Relief Society President,” *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (2009), 4–5.
2. “A Gospel Vision of Welfare: Faith in Action,” *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (2009), 1–2.
3. “Guiding Principles of Personal and Family Welfare,” *Liahona*, Feb. 1987, 3.

© 2010 by Intellectual Reserve, Inc. Ba' mat'awngin gubin e gidii'. Nni yoloey u Merikan. Micheg nag I pilyeg ko thin nu Ngalis: 6/09. Micheg nag I pilyeg: 6/09. Pilyeg I *Visiting Teaching Message, January 2010*. Yapese. 09361 905